

intro

Information & inspiration

till dig som är anställd,
förtroendevald eller ideell
medarbetare i Skara stift.

Svenska kyrkan
SKARA STIFT

SEPTEMBER 2019 | ÅRG 14 | #3

■ *Bjuder in okända*

Rättvisan börjar vid matbordet, SIDAN 2

■ *Öppnar sitt hem*

Plats för fler än närmaste familjen, SIDAN 6

■ *Lyssnar till nutiden*

Kyrkans kallelse i ny situation, SIDAN 8

intro • september 2019 • årg 14 • #3

Box 173, 532 23 SKARA | Intro kommer ut med fyra nummer per år och erbjuds gratis till alla kyrkvårdar, förtroendevalda och anställda inom Skara stift. Namn och adressuppgifter hämtas från Kyrksam vars uppgifter hanteras lokalt av respektive pastorat/församling. Tillhör du inte någon av ovan nämnda grupper är du välkommen att prenumerera.

| Ansvarig utgivare: Åke Bonnier, 0511-262 05, ake.bonnier@svenskakyrkan.se | Redaktör: Jacqueline Björnram, 0511-262 28, jacqueline.bjornram@svenskakyrkan.se | Redaktion: Anna Theander, Josefin Roos, Sven-Erik Falk, Catharina Sundqvist

| Prenumeration: 100 kr/år (inkl moms). Kontakta Ulla Falk, 0511-262 18, ulla.falk@svenskakyrkan.se

| Utgivning: slutet av månaderna februari, maj, september och november | Tryck: Stema, Borås 2019
Omslagsfoto: Shutterstock

Måltid med okända.

Ett steg i arbetet för en rättvisare värld

Text: Catharina Sundqvist Bild: Catharina Sundqvist, Shutterstock

“Ett oväntat möte för en rättvisare värld” är sloganen för en av alla de olika aktiviteter internationella gruppen i Skövde anordnar för att samla in pengar till Act Svenska kyrkan.

Det innebär att några ideella i församlingen fixar mat eller fika och att lämpligt antal biljetter säljs till intresserade. Sedan träffas alla hemma hos arrangören, lite som en blind date mellan okända människor, och fikar eller äter. Arrangemanget har blivit uppskattat och efterfrågan på biljetter har ökat allteftersom konceptet blivit känt.

Det berättar Birgitta Hallenrud. Hon är med i internationella gruppen och är en av initiativtagarna till mat/fika hemma hos olika församlingsbor.

Hon beskriver sitt engagemang som ett sätt att vara till nytta för medmänniskor som behöver hjälp. Dessutom har hon alltid varit intresserad av internationella frågor och älskar att resa och att träffa människor i olika länder. Likaså tycker hon om att möta och umgås med människor från andra länder som finns här i Sverige.

Arbete och kunskap

Internationella gruppen i Skövde pastorat består av ett tiotal ideella medarbetare. Diakon Ingrid Åberg ansvarar för gruppen tillsammans med prästen Sanna Eriksson.

– I gruppen varvas praktiskt arbete med möjlighet att berika sig själv genom mer kunskap om Svenska kyrkans internationella arbete, säger Sanna Eriksson.

– I Skövde har mycket pengar samlats in. Det återspeglar hur man jobbat i alla år. Med stor kunskap blir resultatet bra, fyller Ingrid Åberg i.

Änglakör

Anders och Susanne Larsson och Birgitta Andersson bor i Skultorp som sedan årsskiftet ingår i Skövde pastorat som församling. Under många år var de med och anordnade loppis där överskottet gick till församlingens internationella arbete. Basarer och levande julkrubba inklusive änglakör, hästar, höns och getter och julfika anordnas fortfarande.

– Utöver att förbereda och delta i jul- respektive fastekampanjen får vi förkovra oss själva också. Vi brukar prata om någon artikel från tidningen Uppdrag mission när vi träffas. Det

händer också att vi ser en film som knyter an till det internationella arbetet, eller åker på utbildningsdagar som exempelvis syföreningsdagarna på Flämslätt. I höst ska några av oss åka på Göra skillnad-helg i Uppsala, berättar de.

Medarbetarna i internationella gruppen framhåller hur bra det är att pastoratet låter dem åka på olika utbildningsdagar för påfyllnad och ny kunskap. På så sätt kan de lättare berätta för alla som skänker pengar om de projekt som pågår, och de kan dela sina erfarenheter med varandra.

Sett på nära håll

Barbro Strand har med egna ögon sett att Svenska kyrkan har många bra projekt internationellt. Hennes dotter med familj bodde och arbetade som missionärer i Sydafrika under många år.

På besök såg Barbro vad som utträttades och ville vara en del av detta hemma i Sverige. Därför gick hon med i internationella gruppen.

Ett projekt som pastoratet stöttat under flera år är mentor-mammor, något som Barbro såg på plats i Sydafrika och som fungerar mycket bra.

Fyllt med mening

I Skövde har gruppen under sensommaren engagerat sig i den matfestival som ordnas i staden. Då var kyrkan är öppen och internationella gruppen passade på att uppmärksamma namnbytet till Act Svenska kyrkan. De berättade också om de projekt som pastoratet valt att skänka pengar till.

– Det här arbetet fyller mig med mening, Det känns som en

viktig del av det kristna livet att få engagera sig på det här sättet, säger Birgitta Hallenrud och får medhåll av övriga kring bordet.

– Som döpta får vi uppdraget av Gud att bidra till att göra den här världen till en god plats. Ett av alla sätt är att delta i internationella gruppen, säger Sanna Eriksson.

Så kan dopet kopplas till det internationella engagemanget - ett sätt att vara Kristi kropp i världen och leva tillsammans både lokalt och globalt. ■

Prästen Sanna Eriksson tillsammans med de ideella medarbetarna Barbro Strand, Susanne och Anders Larsson, diakon Ingrid Åberg, Birgitta Hallenrud och Birgitta Andersson är en del av internationella gruppen i Skövde pastorat som samlar in mycket pengar varje år till Act Svenska kyrkan.

Ett läger för livet.

Konfirmander samlades kring dopet

Mitt i sommaren, när solen stod högt och träden grönskade som mest, var det konfirmation på Flämslätts stiftsgård. 35 ungdomar fick ta på sig de vita kåporna efter ett läger som gett både nya vänner och nya tankar inför livet som väntar.

Text: Catharina Sundqvist, Foto: Catharina Sundqvist och konfirmanderna

Två dagar innan konfirmationsgudstjänsten träffar vi några av ungdomarna när de är i full färd med att förbereda sig inför den stora dagen. De konstaterar att det nog känns lite nervöst inför gudstjänsten, inte minst med tanke på de cirka 400 släktingar och vänner som förväntas komma till utekyrkan vid Flämsjön.

Deltagarna i lägret har själva fått bestämma hur dagen ska utformas. Det sker utifrån deras syn att konfirmationen är en bekräftelse på dopet, att man bekräftar sin tro.

I samtalet som följer berättar Maja Inghammar, Alma Bergqvist, Chanelle Karlberg, Alfred Hallqvist och Karl Skytt att lägret inneburit två intensiva sommarveckor. Nu stundar finalen som de ser fram emot på flera sätt. Samtidigt betyder det slutet för ett läger med 35 jämnåriga som har varit jättekul och lärorikt.

– Flämslätt har blivit som ett extrahem och tiden har gått väldigt fort. Vi har haft undervisning och lärt oss mycket på ett roligt sätt. Det har varit drama och teater, lekar och bibelborg, berättar de.

Träffas igen

Nu är det snart dags för konfirmationen. Ungdomarna säger att det känns väldigt högtidligt för dem, och att de har förberett sig mycket.

– Det sker bara en gång i livet, precis som dopet. Det är verkligen något speciellt, konstaterar de samstämmigt.

Någon utbrister att även om det ska bli skönt att komma hem så kommer de aldrig att träffas på det här sättet igen, eftersom många bor på olika ställen. Då lugnar någon annan med att säga att det blir ju återträff. Alla drar en lättnadens suck.

De har kommit varandra nära och pratat om mycket stort och smått i samband med sommarveckorna och de tidigare två helgerna på Flämslätt. En sak som de pratat om och även forskat i är dopet och dess betydelse.

– Det är en tradition, väldigt trevligt och mysigt. Alla gör det inte bara av religiösa skäl. Det är lite att välkomna barnet in i livet, tänker de högt.

Dopet kan vara olika

De har också pratat om att dopet kan se olika ut, en del döps som barn, andra som vuxna. Chanelle döptes under konfirmandlägret, i Flämsjön.

– Jag visste att jag skulle döpas här, det hade jag bestämt innan, berättar hon.

Vid dopet var ledarna, konfirmandkompisarna och hennes pappa med. Hon och prästen Olle Ohlsson gick ut en bit i vattnet.

– Jag har varit kristen i hela mitt liv men inte växt upp i en kristen familj. Min pappa sa "gör vad du känner för, vill du vara

Årets Flämslättkonfirmander fick uppleva ett läger där dopet stod i centrum. Veckorna var toppen tyckte Karl Skytt, Chanelle Karlberg, Maja Inghammar, Alma Bergqvist och Alfred Hallqvist som var några av de omkring 35 deltagarna.

döpt så var det”. Sedan kan man ju inte konfirmeras om man inte är döpt.

Dopgudstjänsten beskriver hon som både högtidlig och jättemysig med psalmsång och fint väder.

Gjorde dopreportage

Maja, Alma, Alfred och Karl döptes när de var små. De, liksom övriga konfirmander, fick i uppgift att göra ett dopreportage när de var hemma, det vill säga intervjua föräldrar eller andra närstående som var med, hitta fakta om kyrkan de döptes i och så vidare.

– Jag visste inget om mitt dop, men när jag frågade fick jag reda på en massa och det var jätteintressant, säger Alma.

Inte heller Karl och Alfred visste mycket om sitt dop. Men de frågade sina föräldrar och tittade på bilder från sitt dop.

Maja däremot hade hört många av sakerna som sas om hennes dop innan.

– Men det var kul ändå, och jag åkte till min dopkyrka och tittade hur det såg ut, berättar hon.

Resultatet av dopforskandet redovisade de sedan för varandra och planscher med texter och bilder sattes upp i kyrkan på Flämslätt.

Det händer en gång

Konfirmandpräst och ansvarig för lägret var Lise Sögaard. Hon berättar att tanken med uppgiften var att göra dopet till en konkret verklighet i konfirmandernas liv.

– De förstår att det händer en gång och vad det var som hände. Någon bar fram dem till dopet och löftet att Gud är med dem hela livet uttalades.

Lise tycker att konfirmandernas planscher om dopet blev mycket fina, och även utförliga med detaljer från dopet och foten. Någon hade till och med gjort en liten gästbok.

En av konfirmanderna hade som liten döpts på Flämslätt. Plansen från dopet sattes upp ovanför dopfunten så denna syntes både på fotot och i verkligheten.

– Det var just det vi ville åstadkomma, att ungdomarna fick se att dopet är på riktigt även om de inte själva minns det. Konfirmationen är Guds bekräftelse på löftet som gavs vid dopet, att Gud är med oss. ■

Fotnot: Det blir konfirmandläger på Flämslätt även nästa sommar. Samarbetet mellan Skara stift och Västergötlands orienteringsförbund fortsätter.

Hemmet är öppet för fler än familjen.

Text och foto: Catharina Sundqvist

Gemenskap och meningsfullhet är något många längtar efter. Men det är färre som tar steget att öppna sitt hem för andra än den närmaste familjen. Två som gjort det och som trivs med det är Thérèse och Fredrik Stiernstedt Östblom i Falköping.

Ett öppet hem vill Thérèse Stiernstedt Östblom och hennes man Fredrik ha i Falköping. Just nu bor tre unga vuxna tillsammans med paret och deras två barn i villan. En inte helt vanlig situation i svenska hem, men något som familjen gillar.

Ivillan bor de och deras två barn tillsammans med tre unga vuxna som behövde ett hem. Att ha ett öppet hem, där människor som av olika anledningar behöver bostad och familj kan bo, är verkligen inte allom givet i Sverige. Men det har Thérèse och hennes man Fredrik i Falköping.

– Det finns många andra som gör betydligt mer, ska du inte intervjua någon av dem istället?

Det säger Thérèse Stiernstedt Östblom vänligt när Intro kontaktar henne första gången för att fråga om intervju.

För omkring 1,5 år sedan köpte de ett hus som var större än vad de själva och deras två barn Alfred och Ester behövde. Någon sa att "ni kan väl inte köpa ett stort hus för att ha inneboende". Jo, det kunde vi, berättar Thérèse när vi ses i just detta hus.

Tre inneboende

Denna eftermiddag är hon och barnen hemma. Maken Fredrik arbetar som präst i Svenska kyrkan i Falköping och de tre inneboende är ute på olika håll. Det är en vikarierande arbetskamrat till Fredrik som behövde ett rum under ett år, en tjej på 19 som av olika anledningar ville bo hos familjen Stiernstedt Östblom också Mohammad, 20 år och ensamkommande afghan från Iran. De tre har var sitt rum på nedervåningen.

– Min man har en stor familj, och jag har rest en hel del och bott i Brasilien. Jag har också varit nanny hos släktingar i USA när jag var 20. I USA bodde jag hos min stödfamilj från barndomen, och jag insåg betydelsen av att ha andra vuxna i huset som hjälpte till. Kanske är det en del av förklaringen till att det känns naturligt för oss att ha flera personer boende hos oss, säger Thérèse.

I Brasilien bodde många tillsammans, det var inte ovanligt att en familj inkluderade fler människor än den vanligaste varianten av kärnfamilj i Sverige: mamma, pappa, barn.

– Det är mer öppet och jag är väl lite sådan. Många brasiliannare sade att jag hade ett afrikanskt hjärta, och det kanske stämmer, skrattar Thérèse.

Behövde ett hem

Att Mohammad kom in i deras liv och hus hänger ihop med att Fredrik är med i ensamkommandeföreningen i Falköping. Mohammad hade ett stort behov av att få ett hem.

– Vi tänkte att det är lika bra att vi gör verklighet av våra tankar att öppna upp vårt hem. Sedan har vi haft bra stöd från föreningen samtidigt som vi haft tur eftersom Mohammad är en otroligt lugn och fin kille som inte gör mycket väsen av sig.

De tre unga vuxna som bor med familjen just nu ser Thérèse som en tillgång. Barnen får flera vuxna förebilder och flera att leka med.

– Faktum är att det berikar livet, det är en lyx att ha dem här. Vi är glada och tacksamma att de vill bo hos oss. Vi delar på hushållssysslorna och ungdomarna är väldigt fina med att ta hand om barnen.

Föräldraprat

Både Thérèse och Fredrik hade andra familjer som stöttade dem i uppväxten. Thérèse berättar att hennes hem var öppet på många sätt. Bland annat fanns en replokal i källaren dit många barn och ungdomar kom. Men fristaden där hon kunde vara ännu mer sig själv var hos mormors moster och hennes dotter.

Mohammad kallar henne sin svenska mamma. Självt ser hon sig själv som en halvförälderkompis.

– Det blir en del föräldraprat, vi övar oss på att ha tonåringar. Jag har till exempel pratat med Mohammad om kroppens utveckling och sexualitet, och eftersom han kommer från en helt annan kultur har det blivit en del "va!" från hans sida.

Hon skulle vilja dra igång sexualundervisning för den här gruppen pojkar, och eftersom Thérèse jobbar som barnmorska har hon mycket kunskap om kropp och knopp i olika utvecklingsstadier.

– Det skulle vara roligt, men det är ju mycket man vill göra. Tiden räcker inte riktigt till just nu.

Kommer för att prata

Det där med att ha ett öppet hem betyder också att andra kommer ibland och vill prata lite.

– Vi kan väl säga som så att vi tycker om att få besök. Jag är inte alltid så pratsam eller har så många råd att komma med, men folk har sagt att det är bra att vi finns där. Det räcker med att säga "kom på en kaffe om du känner för det". En del kommer.

Att leva som Thérèse och Fredrik gör är en livsstil. Fredrik är alltid präst, säger hon. Självt ser hon sig som diakonal sjuksköterska/barnmorska.

– Jag vet att man inte kan hjälpa alla och att det gäller att balansera yrkesroll med privatliv. Samtidigt mår vi bra av att hjälpa andra så länge det känns meningsfullt och inte som en tung belastning.

Att hon och Fredrik är kristna tror hon bidrar till deras generositet, ett ord som hon för övrigt själv inte nämner.

– Om inte annat bekräftas vårt engagemang av kyrkan, att det finns något bra i att hjälpa dem som behöver det. Samtidigt tycker vi om att ha folk omkring. Och nu är det så lyckligt att vi alla trivs med varandra. ■

"Vi mår bra av att hjälpa andra så länge det känns meningsfullt och inte som en tung belastning."

Att vara kallad är att kunna lyssna.

*"Luther suddade på gränsen
mellan ett specifikt andligt
liv och ett vardagsliv."*

Luthersk kallelseteologi handlar om att heliggöra vardagen, att omfamna en livsstil där var och en av oss står i relation till de medmänniskor som ropar på oss. Samtidigt har vi all rätt i världen att förvänta oss att någon bryr sig om oss när vi ropar.

Text: Catharina Sundqvist, Foto: Magnus Aronsson/ikon, Shutterstock

Cecilia Nahnfeldt började forska i kallelsebegreppet i samband med att dåvarande biskopen i Karlstad stift, Bengt Wadensjö, bad henne skriva en prästmötesavhandling om kyrkans budskap i ett nytt årtusende. Först tänkte hon att "det går ju inte", men sedan kom hon fram till kallelsetanken.

– Jag funderade på vad som är kyrkans kallelse i en ny tid. På den vägen är det, säger hon på telefon från Uppsala.

Numera är hon forskningschef vid Svenska kyrkans forskningsenhet. Hennes forskningsområden omfattar luthersk teologi, migration, genusvetenskap med inriktning på arbetsliv och jämställdhet samt social och idéburen innovation. Rätt mycket med andra ord.

Men vi börjar med kyrkans kallelse i en ny tid.

– Typiskt för luthersk kallelseteologi är hur jag lever mitt liv i vardagen, och det handlar om oss alla, inte bara prästers kallelse, framhåller Cecilia.

Luther suddade på gränsen som sa att det skulle finnas ett väldigt specifikt andligt liv respektive ett vardagsliv. Enligt Luther är allt liv heligt. Därför finns en kallelse i de vardagligaste saker.

– När vi pratar om att se något meningsfulla i det lilla är det väldigt lutherskt uttryckt. Han skrev i brev om vikten av att till exempel byta blöjan på ett barn.

Tre aspekter

Cecilia refererar till teologiprofessorn Gustaf Wingren som lyfte fram att det finns tre aspekter av kallelsen enligt Luther: Att vi alla är kallade till relation med Gud, dopets kallelse att leva sitt liv som kristen samt att lyssna till våra medmänniskors rop i vardagen. Den sistnämnda kallelsen är det protestantiska fokuset.

En annan aspekt som lätt glöms bort i dag är att kallelse i Bibeln och tidig teologi oftast handlar om oss och vår kallelse, inte mig och min kallelse. Allt är inte upp till den enskilda personen som vi lätt kan tro i dagens individualiserade samhälle. Vi finns till i ett sammanhang och för varandra.

– Luther pratade också om den yttre kallelsen, som till skillnad från den inre kanske inte alltid känns rätt för mig som individ. Han förmedlar bilden av att vi är anropade utifrån, och kanske är ropet inte alltid det som vi vill eller är det mest intressanta för oss, men så småningom blir det min kallelse.

Kallelsetanken kan då bli ett sätt att hantera att vi inte alltid har den kontroll vi önskar i livet. Istället

gör vi det bästa vi kan av det vi sitter med.

– Det kan finnas många rätta personer, men nu blev det jag, så kan vi tänka, säger Cecilia Nahnfeldt.

Handlar det om svåra situationer kan kallelsetanken i lutherskt perspektiv i bästa fall hjälpa människor att leva med det tragiska, utan att det för den delen blir helare.

Gemensamt ansvar

Kallelsen väljer vi inte alltid utan den kommer till oss.

– Som människa i Sverige här och nu tänker jag att vår kallelse i stort är klimatet. Vi vore döva om vi inte hörde det. Frågan är vilken bit vi ska bidra med och hur vi relaterar till klimatfrågan. Den lutherska kallelsen pratar jättemycket om det gemensamma ansvarstagandet i samhället.

I sin forskning har Cecilia även provat att tolka migration som kallelse.

– Kanske är det Europas kallelse nu, att möta våra medmänniskor i den förflyttning som sker. Det tar resurser och vi kan fråga oss om vi har råd liksom om har vi råd att inte hjälpa till? Kallelsetanken tycker jag inte förenklar frågorna men ställer nya.

Ett mönster i Guds tilltal

Hennes forskning inkluderar även genus i form av mannens respektive kvinnans kall. Under 1800-talet växte det vi idag kallar stereotyper om kvinnans kall till moderskap och mannens till utåtriktat försörjansvar fram.

Men hur var det i evangelierna? Cecilia har studerat Matteusevangeliet för att se om Guds tilltal- och människors svar

Att kunna se det meningsfulla i det lilla är typiskt för den som studerat Luther konstaterar Cecilia Nahnfeldt som arbetat med frågan om kyrkans kallelse i en ny tid.

avslöjar någon typ av genuskonstruktion. Men något sådant mönster har hon inte hittat, män som kvinnor svarar på många olika sätt.

Däremot finns ett mönster i Guds tilltal, i det som kan kallas kallelsen. Den som är stark blir störd, avbruten, hindrad och det är stökigt. Den resurssvaga däremot ges helt oväntat stöd från ett ställe som hen inte räknat med.

– I det sammanhanget kan migrationsfrågan ses som att vi som är resursstarka blir störda, avbrutna och det blir inte som vi tänkt oss, och då är det väl en kallelse. Och de som kommer har ofta inte tänkt att de skulle kasta sig iväg på det sätt som sker.

Låta sig störas

Kallelsen ligger då i att som resursstark

låta sig störas så andra kan få ett stöd de inte trodde fanns. Samtidigt kan den som är resursstark i dag förvänta sig stöd den dag när hen hamnar i en utsatt situation.

– Störningen är som den ska, det var ett oväntat resultat för mig eftersom jag mest tittade på genus men insåg att mönstret låg i evangeliets gudsbild.

Ansaret för att bygga ett samhälle där vi bryr oss om varandra vilar på alla.

– Valfärdssamhället som byggdes upp har en sådan god intention, ibland lyckas det inte, men tanken är att vi ska hjälpa varandra när det behövs. Jag hjälper andra men har också all rätt i världen att ropa på hjälp när jag behöver det. Det tycker jag är att ta livet och kallelsen på allvar. ■

”Kanske är det Europas kallelse nu, att möta våra medmänniskor i den förflyttning som sker.”

Almedalsveckan är ett av de arrangemang som Rasmus Christensen deltagit i.

Rasmus agerar för en rättvisare värld

Berättat för: Catharina Sundqvist Bild: Lena Linde, Ulrika Robsarve/ikon

UNG TRO

Rasmus Christensen, 21 år, är ageravolontär och engagerad i Svenska kyrkan i Tidaholm. Här berättar han om sitt intresse för rättvisefrågor och sin vilja att vara med och påverka för en bättre värld, vilket bland annat fört honom till Almedalen.

– Som ageravolontär får jag vara med om många olika saker, som utbildningar på riksnivå, påverkansarbete under Almedalsveckan och dagar om mänskliga rättigheter.

Jag började engagera mig i som ageravolontär för ungefär två år sedan. Jag blev nyfiken när jag läste om grundutbildningen på Facebook och anmälde mig till den. Efter det hakade jag på tåget.

Det är inget krav att bli ageravolontär direkt efter utbildningen. Det får var och en välja själv. Jag ville fortsätta. Under utbildningen fick vi framför allt lära oss mer om Act Svenska kyrkan.

Talar om rättvisa

Som ageravolontär gör jag det jag trivs med att göra. Till exempel möter jag många nya människor. Ageravolontärer kan sticka ut till olika församlingar och föreningar som vill att vi ska komma och prata om olika saker som har med rättvisa att göra.

För min del har det mest handlat om mänskliga rättigheter och demokrati. Jag har besökt en församling i Skåne och pratat om det demokratiska utrymmet och jag har varit ute med andra och pratat, till exempel i Almedalen.

Härnäst väntar en utbildningshelg i Uppsala som kallas Göra skillnad-dagar. Jag bor utanför Tidaholm. Här omkring är det ingen mer som är ageravolontär, det finns inte så många i stiftet heller. Jag hoppas att fler unga vuxna hänger på!

Ledare för konfirmander

I pastoratet är jag med i den internationella gruppen och rätt mycket i ungdomsledargruppen. Jag är ung konfirmandledare.

Mitt riktiga intresse för Svenska kyrkan och att engagera mig kom i samband med konfirmationen.

En hjärtefråga som jag vill prata och lära mig mer om är psykisk ohälsa. Tyvärr är det något som många lider av i

någon form. Det är fortfarande ett tabubelagt ämne i många samhällen, även i vårt delvis. Många vill helst inte prata så mycket om det.

Det behövs mycket mer kunskap om psykisk ohälsa bland människor, speciellt om ångest som i stort sett varje människa upplever åtminstone någon gång under livet.

Fått kunskap

Jag har intervjuat en diakon i församlingen och fått veta mer om hennes tankar och erfarenheter kring psykisk ohälsa. Jag har även intervjuat några andra i ämnet och på så sätt fått mer kunskap.

När jag inte är engagerad i Svenska kyrkan i Tidaholm håller jag på med fotboll. Det är positivt på många sätt, bland annat om man vill bli mer social av sig, och så ger det motion, en av de bästa medicinerna mot psykisk ohälsa. ■

Vad minns du av din konfirmationstid?

– Det var längesen, 1966. Prästen var sträng och vi satt som ljus. Jag lärde mig mycket och det var en jätterolig tid.

*Ann-Christine Persson
Kyrkvård, körsångare
Tibro*

– Det var i Västerås 1972. Jag minns att vi delades upp i smågrupper och hade unga ledare, Svenska kyrkan i Västerås var tidigt ute med det och det var väldigt positivt.

*Kerstin Pilblad
Präst, Tibro*

– Jag är konfirmerad i Tyskland. Där pågick undervisningen närmare två år med två timmar i veckan. Vi var 12 pojkar och 4 flickor och det var livligt. Gemenskapen var fin.

*Miriam Eickhoff,
Barn- och ungdomsledare
Tibro*

– Jag minns att vi fick åka på läger till Öland, och så minns jag allt bus. Det påminner jag mig själv om ibland när jag nu arbetar med konfirmander. Jag har varit lika busig själv.

*Anna Jepsen
Församlingspedagog
Hjo*

– Vi fick lära oss psalmverser, trosbekännelsen och Fader vår. Då satt konfirmanderna i bänken och räckte upp handen. På lördag var det förhör och på söndag nattvard. Vi hade inga kåpor utan klänning respektive kostym och lite senare, när Ann-Marie konfirmerades, hade pojkarna vit polotröja.

*Ann-Marie Grahn, Kyrkobokföringsassistent, Hjo
Ulla Berglund, Förvaltningsassistent, Hjo*

VAD BETYDER DET?

En gåva att öppna igen och igen.

Dopet är en gåva. En gåva som räcker hela livet och som finns med oss varje dag. Men precis som med vanliga presenter, som är vackert inslagna med omslagspapper och snören behöver vi öppna dopets gåva.

Vi måste såklart inte, precis som med andra presenter kan vi strunta i dem och så småningom glömma bort dem. Det är upp till oss.

Men om vi vill värna relationen till den som gav oss gåvan är det bra att åtminstone öppna den och kanske säga tack. Nu är ju inte Gud den typen av givare som blir sur och vänder ryggen åt oss ifall vi inte skulle uppskatta presenten. Men om vi öppnar den så delar Gud vår förväntan och glädje.

Öppnas på nytt

Dopets gåva går att öppna på nytt varje dag och det som är spännande är att vi hela tiden kan upptäcka nya saker med den. Kanske inte på ytan, orden som beskriver den kan vara desamma som kyrkan använt i många år: nåd, förlåtelse, pånyttfödelse, samhörighet med Jesus Kristus.

Men i djupet av vårt inre kan vi upptäcka hur orden får resonans i våra egna liv och hur dopets betydelse för oss ändras och kanske växer med tidens gång.

Olika sätt

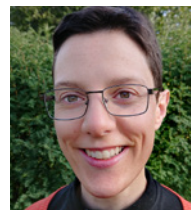
Dopets gåva kan öppnas på många olika sätt, men det viktigaste "redskapet" är önskan och viljan att ta emot det som Gud vill ge och att höra ihop med Gud. För att hitta sitt eget sätt så kan man fråga sig: Vad hjälper mig att ta emot Guds kärlek? Vad hjälper mig att föra vidare Guds kärlek till andra?

För någon kanske det blir en enkel morgonbön. Till exempel: *God morgon Gud. Tack för att jag får höra ihop med dig. Led mig på din väg genom denna dag. Amen.*

För någon kanske det blir att tillsammans med Kristus, arbeta för att hela en brusten värld.

För någon kanske det blir att göra en daglig rannsakan, som en hjälp till att upptäcka vad som hjälper eller hindrar oss att leva det kärlekens liv som Gud kallar oss till att leva. ■

SAMTALSFRÅGAN:

*Emma Thorén, präst
i Mallsjö-Sandhems
församling*

**Vilket är ditt sätt
att öppna dopets
gåva?**

LÅT DIG INSPIRERAS!

Här hittar du arrangemang som Skara stift står bakom. Om inget annat anges i texten, är arrangemangen öppna för alla.

Anmälan:

Gå till Skara stifts intranät (internwww.svenskakyrkan.se/skarastift). Under rubriken "Fortbildning och inspiration", finns en underrubrik som heter "Arrangemang". Där hittar du all information.

Ibland går anmälan direkt till:

- Skara stifts självårdsinstitut, Lilleskog, 0322-512 81 eller lilleskog.info@svenskakyrkan.se
- Flämslatts stiftsgård, 0511-304 40 eller info@flamslatt.se

Rekreativvecka på Lilleskog

Dagar för återhämtning med möjlighet till avspänning, vila och reflektion utifrån dina egna behov.

Tid: 28 oktober-1 november, 17-21 februari, 23-27 mars

Kostnad: 5 400 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

ABC-retreater

Alla kategorier av församlingsarbetare (anställda och ideella) från alla kristna samfund är välkomna. Retreaterna vill ge stöd åt den långsiktiga processen i ett samspel mellan retreat och vardagsliv. Ledare är Magnus Malm tillsammans med en kaplan.

A-retreat: 20-25 oktober, 12-17 januari

B-retreat: 10-15 november, 2-7 februari

C-retreat: 1-6 december, 23-28 februari

Kostnad: 5 580 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

E-retreat med enskild vägledning

Denna retreatform utgår från Ignatius av Loyolas "Andliga övningar" med enskild bön och meditation men utan gemensam undervisning. Ett samarbete mellan Skara stift, Göteborgs stift och den ekumeniska föreningen Kompass.

Tid: 6-11 oktober, 29 mars-3 april

Kostnad: 5 780 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

Stilla dag på Lilleskog

Välkommen till en dag för din egen fördjupning i vacker miljö på Lilleskog! Vid några olika tillfällen arrangerar Skara stifts självårdsinstitut stilla dagar med stunder framför brasan, vandring, egen meditation och stillhet och möjlighet till enskilt samtal.

Välj om du vill delta en eller två dagar efter varann. Du kan också boka övernattningsom du önskar.

Tid: 19 november, 20 november, 28 april, 29 april, start 9.00. avslut 13:30

Kostnad: 600 kronor/dag

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

Vi stavar haiku med få ord och flera steg

Haiku är en kort poetisk form, kanske högst tre rader, för en stor upplevelse, ofta en iakttagelse av det stora i det lilla där årstiden inte sällan skymtar fram. En helg för dig som är nyfiken, vill prova på eller redan skriver haiku. Vägleder gör Gisela Döhler, psykoterapeut, vandrare, konstnär, haikupoet. Medverkar gör också Eva Månsson Carleheden.

Tid: 11-13 oktober, start 18:00, avslut 13:30

Kostnad: 2 950 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

Författarkväll

"Orkidéarn - maskrosbarnets raka motsats, en författarkväll med Erland Svenungsson. Om högkänslighet och sårbarhet." Erland berättar utifrån sin senaste bok som utkom 2019. Soppbuffé och föreläsning 100 kronor.

Tid: 17 oktober 18.00

Kostnad: 100 kronor inkl. soppbuffé och föreläsning

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut senast 12 oktober.

Seminariedag: Psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna

Hur talar man med unga människor om psykisk ohälsa, utanförskap och beroendeproblematik? Hur kan vi möta, förstå och stötta unga med psykisk ohälsa? En dag i samarbete med Betaniastiftelsen och Equmenia. För dig som arbetar i kyrka, skola eller inom vård och omsorg och möter eller har ansvar för barn och unga vuxna.

Tid: 5 november, start 8.30. avslut 16:00

Kostnad: 800 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

På väg vidare - för dig som ska eller nyligen har gått i pension

Medverkan av Håkan Andersson, psykiater och Bo-Lennart Johansson. Föreläsning och reflektion. Möjlighet finns att övernatta och kombinera med en stilla dag 19 november.

Tid: 18 november, start 9.00. avslut 17:30

Kostnad: 900 kronor

Anmälan: till Skara stifts självårdsinstitut, se ruta ovan

Hela världen i Skara stift - en dag om integration

En inspirationsdag om integration och migration. Vi knyter ihop allt gott som gjort hittills och blickar framåt.

Dagen gästas av bland annat Morgan Finnsjö från Expo, Henrik Törnqvist, församlingsherde i Bergsjön och komikern och föreläsaren Zinat Pirzadeh. Föreläsningarna är gemensamma och eftermiddagen ägnas åt valbara workshops i mindre grupper.

Tid och plats: 30 oktober 9.00-18.00 på Flämslätt.

Kostnad: 500 kronor

Anmälan: Du hittar program för dagen och länk till anmälan på: internwww.svenskakyrkan.se/skarastift/hela-varlden-i-skara-stift

Arrangemang Svenska Kyrkans Unga

5-6 okt Nattkampen

19 okt Tillsammansdag

9 nov Barnkördag

15-17 nov Rustad - diakoni

Mer på www.skuskarastift.se

På rätt kurs!

En av Skara stifts viktigaste uppgifter är att erbjuda kompetensutveckling. Därför lägger vi stor kraft på utbildning och fortbildning för dig som är ideell, förtroendevald eller anställd.

BARN & UNGA

Tala tro Genesis – Hållplats fördjupning 7-8/10
Utbildning i rollspelet Reformatör 9/10

IDEALITET

Ledarutbildningen Rustad 15-17/11

ADMINISTRATION

KBOK Användardag 25/9
KBOK Certifiering 7-8/10

FASTIGHETER, KYRKBYGGNADER & KYRKOGRÅRDAR

Introduktionsdag om lokalförsörjningsplaner 2/10
Mötesplats Fastighet, tema solceller 27, 28/1

STYRNING/LEDNING

Arbetsledare i Svenska kyrkan start i november

ANDRA KURSER/NÄTVERK

Utbildningsdag om kyrklig beredskap och krishanterande förmåga 1/10, 2/10, 28/11

TEMAKURSER 2019

Gudstjänst 15-16/10
Vuxnas lärande 23-24/10
Mänskliga möten 12-13/11

Fler kurser och mer information på Skara stifts intranät, under menyrybriken "Fortbildning och inspiration":

internwww.svenskakyrkan.se/skarastift

sensus

Kurser och utbildningar arrangeras i samarbete med Sensus

I Christinae kyrka i Alingsås bjuds det på upplyst musik i oktober.

Musik och ljus ger liv åt Alingsås i oktober.

När höstmörkret sänker sig allt djupare tänder man lamporna i Alingsås. Och inte vilka lampor som helst utan avancerade ljustinstallationer som gjort staden känd både i Sverige och internationellt. Evenemanget som funnits i 20 år pågår hela oktober månad och heter numera Lights in Alingsås.

Nästan sedan starten har också Svenska kyrkan medverkat genom att bjuda in till musik i Christinae kyrka på fredagskvällarna. Programmet varierar men ofta bjuds det på musik som ligger lite utanför den vanliga repertoaren. Populariteten går inte att ta miste på, och för det mesta är det kö till kyrkan och fullsatt under konserterna. De ges därför två gånger under kvällen.

I år blir det lite förnyelse av fredagsprogrammen. Tidigare har det i regel varit samma konsert som återkommit varje fredag. I år blir det olika musik de fyra kvällarna under ljusmånaden.

Först ut, den 4 oktober, är Sebastian Studnitzky. Han jazztrumpetare och kompositör. Bland annat har han komponerat den musik som sedan 2004 används för att förstärka ljustinstallationerna i staden under Lights i Alingsås.

Den 11 oktober gästas kyrkan av YMNA, en kör från Göteborg. Den leds av Johanna Thür som sedan en tid är organist i Alingsås pastorat.

18 oktober medverkar Monica och Lennart Esborn och bjuder på höjdpunkter från musikalernas värld. Esborn är ett känt namn i de här sammanhangen och de har på olika sätt medverkat nästan vartenda år sedan starten.

25 oktober är det finalkväll, och då medverkar kören Vox Femina under Emma Undemars ledning.

När & var

Fredagskvällar i oktober 19.30 och 21.00
Christinae kyrka Alingsås, Musik i Lights

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/alingsas

Läs mer om Lights på www.lightsinalingsas.se

MUSIK

After work med Rachmaninov

After work-konsert: Rachmaninovs pianokonsert nr 2. Medverkan av Anders Börjesson, flygel och orgel, Lars-Ove Eriksson, orgel. Bubbels i vapenhuset innan konserten!

När & var? fred 27/9, 17.00,
Ulricehamns kyrka

Toner under valven

Råda barnkör framför Noaks ark av M Horowitz, Kristin Lidholm, dir, Christina Hedlund, piano

När & var? lörd 28/9, 11.30, S:t
Nicolai kyrka, Lidköping

Orgel i natten

Konstnatten i Tidaholm: Orgelkonsert med dipomerade organisten Sebastian Johansson.

När & var? lörd 28/9, 20.00,
Tidaholms kyrka

Körmusik med tårta

Musikcafé med tårtbuffé – körrerna i Ulricehamn och Timmele bjuder på underhållning och tårta.

När & var? onsd 2/10, 19.00,
Församlingsgården, Ulricehamn

Musik i Helena

"Allting har sin tid". Änglamark och S:t Helena Vokalensemble under ledning av Ewa Hermansson. Daniel Jarl, piano, Magnus Bergström, bas, Jonas Håkansson, slagverk.

När & var? lörd 5/10, 17.00, S:t
Helena kyrka, Skövde

Körkonsert

Konsert med Oscar Fredriks kammarkör från Göteborg.

När & var? sönd 6/10, 18.00, Hemsjö
kyrka

Jubileumskantat i Mariestad

Mässa med jubileumskantaten "Ett övermåttan skönt och härligt tempel" framförs och firas på Tacksägelsedagen. Ett verk i ord och ton om kyrkans historia. Med Cantabilekören, barnkören och orkester. Solister: Liz-Marie Tammo och Anders Börjesson. Recitation: Lars Edvard Hansen. Dirigent: Jan Tammo.

När & var? sönd 13/10, 18.00,
Mariestads domkyrka

Körkonsert

Birgittakören från Ardala tillsammans med Domkyrkans ungdomskör under ledning av Charlotte Eklund och Åsa Nyberg.

När & var? sönd 13/10, 18.00, Skara
domkyrka

Orgelmaraton i Fristad

För sjätte året i rad avlöser organister och orgelspelare varandra vid ett orgelmaraton i Fristads kyrka. Sex timmars musikaliskt smörgåsbord!

När & var? lörd 19/10, 13.00-19.00,
Fristads kyrka

Musik i allhelgonatid

Domkyrkokören bjuder på allhelgonamusik under ledning av Reibjörn Carlshamre.

När & var? lörd 2/11, 18.00 Skara
domkyrka

Rutters requiem

John Rutters requiem framförs av kören Bergaton, sopransolist Cecilia Alrikson, Västervik samt orkester med stråkar, blås och harpa.

När & var? sönd 3/11, 18.00, S:t
Olofs kyrka, Falköping

Pianokonsert med Pöntinen

Innerlig musik med världspianisten Roland Pöntinen. Det blir musik av Chopin, Liszt, Fauré med flera. Ett samarrangemang med Lidköpings konsertförening. Entréavgift.

När & var? lörd 9/11, 17.00, S:t
Nicolai kyrka, Lidköping

Frälsarkransen och musik

Temamässa kring temat Frälsarkransen. Medverkar gör Värings Våga sjunga-kör.

När & var? söndag 10/11, 18.00,
Flistad kyrka

Orgelkonsert i Skara domkyrka

Organisten Johannes Skoog ger konsert i katedralen.

När & var? sönd 17/11, 17.00, Skara
domkyrka

Foto: Sven-Erik Falk

ÖVRIGT

Konstnatt i Falköping

Utställningen "Att vårda ett 900-årigt kyrkorum", bilder och berättelser från den unika renoveringen av kyrkan.

När & var? fred 27/9, 18.00-23.00,
lörd 28/9, 14.00-01.00, sönd 29/9,
11.00-14.00, S:t Olofs kyrka, Falköping

Kvinnofrukost om kvinnohälsa

"Kvinnors hälsa - nyckel till allas framgång". Elisabeth Berglund Kristiansson, universitetslärare inom folkhälsovetenskap. Kostnad 50 kr inkl. frukost. Anmälan senast 26 september till 033-179449.

När & var? lörd 28/9, 9.00 Caroli
kyrka, Borås

Äldres hälsa och digitalisering

Diakoniassistent Eddy Normark föreläser på temat "Äldres hälsa i digitaliseringens tidevarv".

När & var? tisd 1/10, 19.00,
Mariestads församlingshem

Tillsammans i tystnad

En dagsretreat där vi får möjlighet att hinna ifatt oss själva och effektera över vad som är viktigt i livet eller bara vara i stillhet. Möjlighet till enskilda samtal. Kostnad 200 kr, inkl fika och lunch. Retreatledare: Ann-Mari Svensson och Ella Glimmerveen. Anmälan senast en vecka innan till 0502-197 77. (Även 9 november)

När & var? lörd 5/10, 9.30-16.30,
Baltaks församlingshem

Bygg orgel på Barnens dag

Barnens dag med aktiviteter i och vid Ulricehamns kyrka. Årets tema: orgeln. "Bygg en orgel", workshop med Jon Liinason från orgelkids.se.

När & var? lörd 5/10, 10.00,
Ulricehamns kyrka

Pia Johansson föreläser

Skådespelaren, komikern och ståupparen Pia Johansson föreläser. Pia är bland annat känd från TV:s "Så ska det låta" och Parlamentet och från radions "På minuten".

När & var? torsd 17/10, 18.30
Nicolaigården, Lidköping

Stilla dag

En dag för eftertanke, stillhet och ro. Möjlighet till enskilt samtal med präst eller diakon. Det bjuds på lunch och eftermiddagsfika. Anmälan senast den 29/10 till diakon Tina Redin, 0515-776329.

När & var? lörd 9/11, 10.00-16.30,
Diakonins hus, Fredriksbergs kyrka,
Falköping

Rebellkirurg på besök

Erik Erichsen, känd som Rebellkirurgen, kommer och berättar om sitt arbete som läkare i Afrika. Han var med i dokumentären "Rebellkirurgen" som visades på SVT 2017 och har gett ut en bok med samma namn. Pajbuffé, lotterier. Kostnad 100 kronor. Anmälan senast 8/11 till 036-49607, 036-49601.

När & var? fred 15/11, 18.30,
Brandstorps församlingshem

Barn och döden

"Hur pratar vi med våra barn om döden?" Gillis Edman berättar vid "Forum Johannes". Gillis har tidigare arbetat som begravningsentreprenör men är nu ute och föreläser. Fika serveras från kl. 18.30.

När & var? torsd 21/11, 19.00, S:t
Johannes, Habo

***"Hur skulle du
kunna bevara
förmågan att
höra,
när du aldrig vill
lyssna?"***

Dag Hammarskjöld

Foto: FN

Mer läsning

"Ageravolontärer kan sticka ut till församlingar och föreningar och prata om olika saker som har med rättvisa att göra."

Rasmus Christensen
Läs mer på sidan 11

Åke Bonnier

BISKOP SKARA STIFT

Post Scriptum

Gör något Svenska kyrkan!

Nytt namn men samma sak! Ja, så kan en lugnt säga att det är Svenska kyrkans internationella arbete hette tidigare Lutherhjälpen och Svenska kyrkans mission. För många år sedan slogs dess organisationer ihop till en och blev fram tills i våras Svenska kyrkans internationella arbete.

Nu är namnbytet ett faktum igen. Act Svenska kyrkan. Act står för "Action by churches together" och är en internationell allians.

Svenska kyrkan är en viktig medlem i Act som arbetar med utvecklingssamarbete och katastrofhjälp runt om i världen. Alliansen består av kyrkor, gräsrotsrörelser och biståndsaktörer.

Utanför gränserna

Svenska kyrkan är en stor och lokal kyrka.

Vårt huvudsakliga arbete är inom Sveriges gränser även om vi också finns som utlandskyrkan i ett stort antal länder.

Act Svenska kyrkan når ut utanför geografiska begränsningar och bidrar till en bättre värld på så många olika sätt genom de samverkanspartners som ingår i Act.

Svenska kyrkans julinsamling och fasteinsamling betyder också så oerhört mycket. Varje krona som vi ger betyder liv.

Act-Svenska kyrkan; namnet skulle också kunna förstås så att Act är en utmaning. Det engelska ordet "act" betyder ju agera. "Gör något Svenska kyrkan! Handla, Svenska kyrkan!"

Insatserna behövs

Våra insatser behövs verkligen. 135 miljoner människor är i behov av akut humanitärt stöd. Det är en ofattbar situation som det sannerligen är svårt att få

grepp om. Men detta stora antal handlar om enskilda människor, enskilda systrar och bröder. Våra insatser behövs!

Act Svenska kyrkans grund för att hjälpa handlar om Jesu ord om att älska varandra såsom Jesus själv har älskat oss (Joh 13:34-35) och naturligtvis den gyllene regeln (Matt

7:12). Därför hjälper vi människor oavsett religiös eller etnisk tillhörighet.

Ditt och församlingarnas stöd till Act Svenska kyrkan är otroligt viktigt och samtidigt en bekräftelse till Gud som är hela världens Gud.

***"Namnet skulle
också kunna
förstås så att
Act är en ut-
maning"***